

Toplum ve Hekim Yayın Kurulu'ndan

"Tarihten ders almayanlar, onu tekrar etmeye mahkumdurlar." Bu sözün sahibi, 1863'te Madrid'de doğup, 1952'de Roma'da ölen 20. yy. felsefecilerinden G. Santayana'dır. Yaşamakta olduğumuz dönem kötümserlik için birçok veriyi sunarken, umutlarımız için de yeterince nesneliği yine kendi içinde barındırıyor. Buna rağmen, biz emekten yana güçler, hem Türkiye'de hem de dünyanın çoğu yerinde amnezi halindeyiz. İşe önce kendimizden başlamalıyız. Bugünlerimize sahip çıkabilmek, yarınlarımızı kendi ellerimizle kurabilmek için Santayana'nın sözü güncel ve yaşamsal. Yapılması gerekenlerle ilgili olarak ölçek farklılığı taşımaksızın, hem dünya hem Türkiye için hem siyasi öznelerimiz hem demokratik kitle örgütlerimiz-emek örgütlerimiz- için tarihsel birikimlerine ve değerlerine sahip çıkmak gerektiğini de yukarıdaki veciz sözün ardı sıra eklememizde yarar var.

İkibinyedi yılının Aralık ayında, ülkemizde neler olduğunu anlamak için hiç de yeni bilgiye gerek yok. Esasında daha önceki yıllardakiler bile yeterli olur. Ama günümüze en yakın eskiden başlayabiliriz. IMF'nin 2001 tarihli Türkiye raporunun gerekleri AKP Hükümeti'nin "denetiminde", 'bağımsız' Merkez Bankası tarafından yerine getiriliyor. ABD ve AB ülkelerinde yüzde üç, dört civarında seyretmesine karşın, Türkiye'de IMF'nin söz konusu raporundaki "önerileri" doğrultusunda, yüzde 15 düzeyinde "net getiri" yaratan faiz oranı ile sıcak paraya dayalı sermaye girişiyle "spekülatif büyüme" sürdürülmeye çalışılıyor. Bir yandan da yine aynı rapordan kaynaklı gerekliliklerde yer alan faiz dışı fazla, GSMH'nin yüzde altısından az olmayacak şekilde sürdürülüyor. Bir başka ifadeyle, Hükümet toplumun bütünü, daha çok da sermaye sınıfı dışındakileri ilgilendiren alanlara yapması gereken harcamalardan "tasarruf" ediyor ve etmeye de devam edecek. Bu bulgular AKP Hükümeti'nin ekonomik ve sosyal politikalarının hem gerekçesi hem de kaynağı itibarıyla bağımsız olmadığını tanımlıyor. Türkiye'de siyasal İslam, uluslararası boyutu gizlenemeyen siyasi-kültürel bir dalga olarak gelirken, kapitalizmin üst yapı kurumu olarak yeşermeye, dal budak salmaya devam ediyor.

Yukarıda paylaştığımız gerekçeler, AKP Hükümeti'nin sosyal politika alanındaki uygulamalarının da temel belirleyicisi olduğundan, sağlıkta ve sosyal güvenlikte yapılmak istenenleri öngörmek için kehanete gerek yok. Her şey, açık seçik bir biçimde ortalık yerde duruyor.

Yaşananlar karşısında yapılabilecekler de aslında çok sayıda değil. İlk akla gelen, yapılmak istenenlere emekten yana bir cepheyle karşı durmak, engellemek, geri püskürtmek. Ve emeğin programını uygulamak. Buna rağmen, günümüzün nesneliliği, toplumsal muhalefetin dönemsel durumu buna olanak verecek gibi görünmüyor. Aksine, bir şeyler 'yapıyor' gibi görünmemizi, kendimizi de kandırmamızı gerektiriyor. O zaman yapılması gereken; emeğin, insanlığın karşındakilerin yaptıklarını, yapmak istediklerini "çıplaklaştırmak", 'deşifre' etmek ve bunu toplumun üyeleriyle "kitlesele" değil, birebir-militanca paylaşmak olmalı. Türkiye'de emek örgütleri bunun için gerekli birikime ve araçlara sahip olmalarına karşın, belki biraz haksızlık olacak ama, bu alanı ve militanca paylaşımı görmezden geliyorlar. En azından yapabileceklerinin kısıntılarıyla yetiniyorlar. Halbuki Santayana'nın söylediği gibi tarihten ders almamızın zamanı geldi de geçiyor bile. Bunun için 'yeni' bir şeyler yapma arayışları yerine, değerlerimize sahip çıkmamız, bire bir paylaşmamız yeterli olacaktır.

Bu sayıda beş ülke örneği ile birlikte, dosya hazırlıklarımız sırasında konuyla ilgili genel bir çerçeve çizebilmek adına Toplum ve Hekim Dergisi Danışma Kurulu ve Yayın Kurulu üyelerinin büyük bölümünün katılımıyla gerçekleştirilmiş olan "Yakın ve Uzak Gelecekte Dünya, Türkiye ve Sağlık" başlıklı yuvarlak masa toplantımızın çözümü ile dosya için kısa bir değerlendirme yazısını sizlere sunuyoruz. Sağlık Sistemleri Dosyamız kapsamında Uluslararası Çalışma Örgütü konulu bir makale ile Dünya Sağlık Örgütü ile ilgili bir çeviriyi gelecek sayılarımızda yayımlayabileceğiz. Dergi tarihimizde ilk defa bir dosyanın kapsamı beş sayıya bile sığmamış oldu. Bu süreci paylaştığımız, öncelikle genç yazar arkadaşlarımız olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz. Bu nitelikli üretimin gururu kolektif çalışmamız içerisindeki herkesin. Daha gelişkinlerini, yine birlikte üretme isteğimizi iletiyoruz.

Barış, kardeşlik, dostluk ve sevgiyle...